

SZKOLNY PROGRAM

WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

BRANŻOWEJ SZKOŁY I STOPNIA W WIDAWIE

NA LATA 2017- 2022

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 10 ust. 1 pkt 5, art. 26 ust. 2, art. 78, art. 98-99.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm., art.48,53,54,70,72)
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 472 ze zm.)
- Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania

- Statut Szkoły
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Regulamin Wycieczek Szkolnych
- Konwencja Praw Dziecka
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela z późniejszymi zmianami

WSTĘP

Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły jest dokumentem, który określa działalność edukacyjną placówki w zakresie wychowania i profilaktyki, realizowaną przez wszystkie osoby zaangażowane w pracę szkoły. Program ten to zaplanowana praca nad formowaniem osobowości młodego człowieka, to stymulowanie jego rozwoju emocjonalnego i społecznego, rozumianego jako współpraca i współistnienie w grupie społecznej, w taki sposób, który umożliwi rozwój i realizację własnych potrzeb. Jednocześnie program zakłada, iż podstawowym i naturalnym środowiskiem społecznym dziecka jest rodzina. Młodzież w okresie 16 -19 lat jest w fazie rozwoju stanowiącego pomost pomiędzy dzieciństwem a dorosłością. Jest to czas w życiu młodego człowieka gdy podatny jest na podejmowanie ryzykownych zachowań a zarazem intensywnie rozwija się biologicznie. Zadaniem profilaktyki jest chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na nie.

Program wychowawczo – profilaktyczny jest dokumentem uchwalonym przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną szkoły.

WIZJA SZKOŁY

Priorytetem szkoły jest rozwój intelektualny i zawodowy młodzieży, a ponadto:

- Współpraca z rodzicami/prawnymi opiekunami i współdziałanie ze środowiskiem lokalnym: instytucjami samorządowymi, finansowymi, zakładami pracy oraz urzędami państwowymi.
- Prowadzenie rekrutacji i promocji szkoły oraz nawiązanie kontaktów z zakładami pracy.
- Umożliwianie uczniom rozwijania swoich zainteresowań i pasji.
- Podnoszenie świadomości użyteczności edukacji szkolnej i jej roli w dorosłym życiu oraz motywowanie do samodoskonalenia i realizowania planów zawodowych.
- Uświadamianie odpowiedzialności za własne postępowanie oraz konsekwencji podejmowania samodzielnych decyzji.

- Propagowanie zdrowego stylu życia, właściwego postępowania, działalności dobroczynnej, tolerancji i innych wartości.
- Rozbudzanie patriotyzmu, kultywowanie tradycji i zachęcanie do czynnego udziału w wydarzeniach regionu i kraju.
- Wspieranie uczniów w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi, a także likwidowanie czynników niekorzystnych dla ich zdrowia i życia.

MISJA SZKOŁY

Branżowa Szkoła I stopnia w Widawie jest 3-letnią szkołą dla młodzieży kształcą w wielu zawodach m.in.:

- blacharz samochodowy,
- cukiernik,
- elektromechanik pojazdów samochodowych,
- elektryk,
- fryzjer,
- kucharz,
- mechanik pojazdów samochodowych,
- murarz-tynkarz,
- piekarz,
- sprzedawca,
- stolarz,
- wędliniarz.

Branżowa Szkoła I stopnia w Widawie przygotowuje uczniów do podjęcia pracy w zakładach produkcyjnych, handlowych i usługowych oraz umożliwia zdobycie wykształcenia ogólnego niezbędnego do kontynuowania nauki, a także przygotowanie do samokształcenia i podnoszenia kultury ogólnej i zawodowej. Zapewnia warunki niezbędne dla rozwoju ucznia; przygotowuje go do wypełniania obowiązków rodzinnych, zawodowych i obywatelskich. Stwarza bezpieczne i higieniczne warunki nauki, pracy, wychowania i opieki. Włącza uczniów do akcji i prac na rzecz ochrony środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zdrowotnego i społecznego. Szkoła współpracuje z zakładami pracy na terenie gminy. Czyni starania, aby baza szkoły i kadry służyły nie tylko uczniom, ale także środowisku lokalnemu, w tym branży zawodowej.

CELE WYCHOWAWCZE SZKOŁY

Wychowanie jest zasadniczym celem nierozdzielnie związanym z nauczaniem w szkole. Szkoła tworzy odpowiednie środowisko wychowawcze, sprzyjające osiągnięciu przez ucznia pełni rozwoju osobowego. Dlatego naszym zadaniem jest po pierwsze: podjęcie działań zmierzających do ukształtowania pożądaných społecznie postaw, po drugie: przygotowanie uczniów do dorosłego życia.

Celem procesu wychowania w naszej szkole jest:

- ✓ rozwój intelektualny,
- ✓ rozwój fizyczny,
- ✓ rozwój emocjonalny,
- ✓ rozwój moralny i społeczny,
- ✓ kształtowanie prawidłowych postaw życiowych,
- ✓ przeciwdziałanie patologiom społecznym i zagrożeniom,
- ✓ propagowanie informacji o życiu w zintegrowanej Europie,
- ✓ przeciwdziałanie pojawieniu się zachowań ryzykownych związanych z zażywaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych środków psychoaktywnych.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Wychowanek Branżowej Szkoły I stopnia w Widawie jest:

- ✓ przygotowany do wykonywania wyuczonego zawodu,
- ✓ ponosi odpowiedzialność za siebie, jest współodpowiedzialny za innych oraz otaczający świat
- ✓ dojrzały w podejmowaniu decyzji,
- ✓ dążący do podnoszenia kwalifikacji,
- ✓ umiejący znaleźć się na rynku pracy,
- ✓ wolny od uzależnień, tolerancyjny, empatyczny i asertywny,
- ✓ posiadający umiejętności wyszukiwania potrzebnych informacji i wykorzystania najnowszych zdobyczy techniki,
- ✓ przygotowany do czynnego uczestnictwa w życiu społecznym, sporcie, rekreacji,
- ✓ świadomy swojej roli w państwie, społeczeństwie i rodzinie.
- ✓ osobą prowadzącą zdrowy styl życia

- ✓ młodym człowiekiem posiadającym konstruktywny system wartości oraz poczucie sensu życia i istnienia człowieka

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA ORAZ PROFILAKTYCZNO — WYCHOWAWCZA SZKOŁY

- ✓ Nasza szkoła umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły branżowej i zdobycie kwalifikacji zawodowych.
- ✓ Kształtuje obywatelskie i patriotyczne postawy uczniów oraz społecznie pożądane cechy osobowości.
- ✓ Uczy poszukiwania i dokonywania selekcji źródeł informacji oraz posługiwania się technologią informacyjną
- ✓ Uczy wykorzystywania zdobytej wiedzy w życiu codziennym, kształtuje odpowiednie nawyki,
- ✓ Rozszerza samorządność i rozwija przedsiębiorczość,
- ✓ Propaguje i rozpowszechnia zdrowy styl życia poprzez dostęp do nowoczesnej sali gimnastycznej, możliwość uczestniczenia w klubach sportowych działających na terenie gminy oraz poprzez organizowanie festynów sportowo — rekreacyjnych, w których młodzież aktywnie uczestniczy,
- ✓ Umożliwia dokonanie świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia oraz samokształcenia, podkreślając znaczenie podnoszenia kwalifikacji na rynku pracy,
- ✓ Sprawuje opiekę wychowawczą nad uczniami poprzez powierzenie przez dyrektora szkoły wychowawstwa każdej klasy jednemu z nauczycieli, którego wspierają pracą wychowawczą wszyscy pozostali nauczyciele uczący w tej szkole,
- ✓ Szkoła dba o bezpieczeństwo swoich wychowanków podczas przerw międzylekcyjnych poprzez sprawowanie przez nauczycieli dyżurów na korytarzach szkolnych,
- ✓ Umożliwia poznanie ciekawych i atrakcyjnych miejsc w naszym regionie i kraju poprzez organizowanie dla uczniów wycieczek turystyczno — krajoznawczych,
- ✓ Poszerza i ugruntowuje wiedzę i umiejętności u uczniów i ich rodziców, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia,
- ✓ Dostarcza rzetelnych i aktualnych informacji na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji odurzających, psychotropowych i psychoaktywnych,
- ✓ wspiera uczniów u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji odurzających, psychotropowych i psychoaktywnych,

- ✓ współpracuje z instytucjami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej, leczenia uzależnień

POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE

Nauczyciele świadomi swojej roli:

- ✓ szanują i uczą poszanowania godności każdego człowieka,
- ✓ uczą rozróżniania dobra i zła, dokonywania właściwych wyborów,
- ✓ reagują na wszelkie przejawy niewłaściwego zachowania,
- ✓ wymagają odpowiednich postaw,
- ✓ troszczą się o atmosferę otwartości i szczerości,
- ✓ motywują uczniów do nauki,
- ✓ udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń,
- ✓ współpracują z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia.

Wychowawca klasy odgrywa szczególną rolę w procesie wychowania, pełniąc rolę towarzysza rozwoju młodego człowieka:

- ✓ ukierunkowuje zachowania uczniów i koryguje przejawy negatywnych zachowań,
- ✓ diagnozuje potrzeby zespołu klasowego i poszczególnych uczniów,
- ✓ koordynuje pracę wychowawczą w zespole klasowym i działa na rzecz integracji grupy,
- ✓ pozwala wychowankom na wyrażanie własnych poglądów,
- ✓ wdraża do systematycznej samooceny,
- ✓ zapoznaje uczniów z prawami i obowiązkami dziecka, ucznia, człowieka,
- ✓ jest konsekwentny, umiejętnie stosuje nagrody i kary,
- ✓ analizuje przyczyny niepowodzeń wychowanków,
- ✓ współpracuje z rodzicami,
- ✓ zapoznaje uczniów i rodziców z obowiązującymi w szkole systemami oceniania, klasyfikowania i promowania,
- ✓ promuje osiągnięcia uczniów klasy,
- ✓ współdziała z nauczycielami, uzgadniając z nimi ich działania wychowawcze wobec uczniów,
- ✓ poszerza wiedzę rodziców z zakresu prawidłowego rozwoju i zaburzeń zdrowia młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji odurzających,

psychotropowych i psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków stosowanych w celach innych niż medyczne,

- ✓ wspiera uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmuje działania, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych związanych z ryzykiem używania przez nich środków i substancji odurzających, psychotropowych i psychoaktywnych.

WSPÓŁPRACA WYCHOWAWCZA Z RODZICAMI

Największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci posiadają rodzice. Szkoła jedynie wspiera ich w procesie wychowania. Rodzice uchwalając program wychowawczy szkoły, przekazują część swoich uprawnień szkole.

Rodzice wspierają działania wychowawcze poprzez:

- ✓ wychowanie i opiekę,
- ✓ uczestniczenie w stałych spotkaniach z wychowawcą klasy i nauczycielami,
- ✓ indywidualne konsultacje z wychowawcą,
- ✓ konstruktywne poszukiwanie i przeciwdziałanie przyczynom niepowodzeń szkolnych dziecka,
- ✓ udział w uroczystościach organizowanych przez szkołę,
- ✓ rzetelne informowanie wychowawcy o stanie zdrowia dziecka i o przyczynach nieobecności w szkole,
- ✓ wybieranie spośród siebie Rady Rodziców.

UCZNIOWIE I ORGANIZACJE MŁODZIEŻOWE DZIAŁAJĄCE W SZKOLE

Branżowa Szkoła I stopnia w Widawie zapewnia swoim uczniom możliwość wszechstronnego rozwoju we wszystkich sferach osobowości. Ważną rolę w tym odgrywa wychowanie sprzyjające samorządności uczniów. Uczniowie jako członkowie społeczności szkolnej posiadają swoje prawa i obowiązki, które określa Statut Szkoły. Samorząd Uczniowski reprezentuje wszystkich uczniów i współpracuje z organami szkoły dla prawidłowego funkcjonowania całej społeczności szkolnej.

SZKOŁA A ŚRODOWISKO

Ważną rolę w kształtowaniu postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do życia społecznego i zawodowego odgrywa środowisko lokalne. W tym celu szkoła nasza współpracuje z:

- ✓ Poradnię Pedagogiczno — Psychologiczną,
- ✓ Zakładami pracy, w których uczniowie odbywają praktyczną naukę zawodu,
- ✓ GOK-iem w Widawie,
- ✓ Kościołem Katolickim,
- ✓ Kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- ✓ Komisariatem Policji w Widawie,
- ✓ Powiatowym Urzędem Pracy w Łasku,
- ✓ Ośrodkiem Zdrowia w Widawie.

CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOŁY

Bazą dla kształtowania prawidłowych postaw w naszej szkole jest wychowanie patriotyczne. Na wszystkich przedmiotach, pod kierunkiem wszystkich nauczycieli rozbudzamy w uczniach szacunek dla symboli narodowych i poszanowanie wspólnego dorobku naszej Ojczyzny. Poprzez następujące działania rozwija się obyczajowość szkolna i tradycje.

Uczniowie uczestniczą m.in.:

- ✓ w uroczystościach inauguracyjnych i zakończeniach roku szkolnego,
- ✓ w dniach szczególnych dla historii kraju uczniowie biorą udział w uroczystych apelach (1 września – rocznica wybuchu II wojny światowej, rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Święto Niepodległości),

Ponadto:

- ✓ pożegnanie absolwentów odbywa się według uroczystego ceremoniału,
- ✓ uczniowie wraz z wychowawcami organizują uroczystości okolicznościowe typu: andrzejki, mikołajki, wigilia oraz wycieczki klasowe.

X. ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZAGROŻENIA

PROCEDURY POSTĘPOWANIA

NAUCZYCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DZIECI I MŁODZIEŻY

DEMORALIZACJA

- I. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel uzyska informację, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.**
- II. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.**
- III. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.**
- IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.**
- V. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.**
- VI. Procedura postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.**
- VII. Zasady postępowania wobec uczniów w szczególnej sytuacji zapewnienia im ochrony w przypadku odmowy powrotu do domu.**
- VIII. Procedura postępowania w przypadku zgłoszenia się do szkoły po dziecko nietrzeźwego rodzica, niezdolnego w ocenie nauczyciela do sprawowania opieki nad dzieckiem.**
- IX. Procedura postępowania w przypadku pobicia lub naruszenia godności osobistej dziecka (groźenie, napaść słowna) przez dorosłego.**
- X. Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenie na terenie szkoły.**
- XI. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.**
- XII. Procedura postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcę czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.**
- XIII. Procedura postępowania w przypadku przesłuchania przez policję nieletniego zagrożonego demoralizacją i sprawcy czynu karalnego.**

- XIV. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy (cybermobbingu).
- XV. Procedura postępowania w przypadku groźby zachowania autodestrukcyjnego (w tym zachowania samobójcze i ich zapowiedzi).
- XVI. Procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w sytuacjach dokonania samobójstwa na terenie szkoły i poza nią.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NIEPRZESTRZEGANIA PRZEZ UCZNIĄ REGULAMINU SZKOŁY

- A. Procedury postępowania wobec ucznia w przypadku zachowań agresywnych (*bójki, podżeganie do bójek, zachowania niebezpieczne, stwarzające zagrożenie dla zdrowia własnego i innych, posiadanie niebezpiecznych przedmiotów i substancji, używanie ognia, zastraszanie, wymuszanie, wyzywanie, używanie wulgaryzmów, arogancki stosunek do kolegów i pracowników szkoły*).
- B. Procedury zwalniania ucznia oraz usprawiedliwiania nieobecności i spóźnień.
- C. Procedury postępowania w sytuacji wagarów ucznia.
- D. Procedura postępowania wobec uczniów w przypadku używania telefonów komórkowych, mp3 i innych urządzeń elektronicznych.
- E. Procedura postępowania wobec uczniów w przypadku zniszczenia cudzej własności, bądź mienia szkoły.
- F. Procedura postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej ucznia lub pracownika szkoły.
- G. Procedura postępowania w przypadku karnego przeniesienia do innej szkoły ucznia szkoły podstawowej

DZIAŁANIA ZAPOBIEGAWCZE

1. Procedura rozpoznawania środowiska ucznia. .
2. Procedury postępowania wobec ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji materialnej.
3. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń jest zdolny.
4. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń ma trudności w nauce.
5. Procedura kierowania uczniów na zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze.
6. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń jest chory.

PROCEDURY KONTAKTÓW Z RODZICAMI/ PRAWNYMI OPIEKUNAMI
PROCEDURY POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW SZKOŁY
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

SYTUACJE KRYZYSOWE W SZKOLE - WYBRANE ZDARZENIA

- 1. Procedura postępowania w przypadku ewakuacji szkoły**
- 2. Procedura postępowania w przypadku pożaru w budynku szkoły**
- 3. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego**
- 4. Procedura kontaktowania się z mediami w sytuacjach kryzysowych**

Podstawy prawne stosowanych procedur:

- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich z późniejszymi zmianami oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą .
- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz.230 z p. zm./
- ✓ Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- ✓ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
- ✓ Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
- ✓ Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r.Nr 10, poz.55)
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r - Prawo oświatowe(Dz. U. 2017r poz. 59)
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r – Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 60)
- ✓ Rozporządzenie MEN z dnia 11 sierpnia 2017r w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2017r. Poz. 1611)
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie

zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz. U. z 2003r. Nr 11, poz. 114)

- ✓ Statut szkoły
- ✓ Program wychowawczy – profilaktyczny szkoły

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DZIECI I MŁODZIEŻY DEMORALIZACJĄ

I. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel uzyska informację, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- ✓ Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- ✓ Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
- ✓ Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
- ✓ W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
- ✓ Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
- ✓ Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

II. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i dyrektora szkoły, a sam wraca do swoich zajęć.
- Dyrektor lub wychowawca wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- Dyrektor lub wychowawca zawiadamia o tym fakcie rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
- W miarę możliwości wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny ustalają źródło pochodzenia alkoholu lub środka odurzającego oraz świadków mających związek ze zdarzeniem.
- Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

- Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.

III. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz przed ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
- Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
- O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców /opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje przedmioty i odzież należącą do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

- Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest **czynem karalnym** w rozumieniu przepisów ustaw o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z Kodeksu Postępowania Karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny.

V. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
- Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
- Powiadamia rodziców ucznia – sprawcy.
- Niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, kradzież itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

- Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, (np. ostre przedmioty, przedmioty pochodzące z kradzieży).

VI. Procedura postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie higienistki, lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
- Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
- Powiadamia rodziców ucznia.
- Niezwłocznie wzywa policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia

VII. Zasady postępowania wobec uczniów w szczególnej sytuacji - zapewnienia im ochrony w przypadku odmowy powrotu do domu.

1. Po zgłoszeniu przez ucznia odmowy powrotu do domu po zajęciach szkolnych, pedagog rozmawia z uczniem ustalając motywy jego decyzji, zbiera informację o sytuacji rodzinnej, zapisuje dane osobowe ucznia i sporządza notatkę służbową.
2. Pedagog informuje dyrektora szkoły przekazując mu sporządzoną z rozmowy z uczniem notatkę służbową i o zaistniałej sytuacji zawiadamia komisariat policji właściwy dla szkoły. Kopia notatki sporządzonej przez pedagoga pozostaje w dokumentacji szkoły, a jej oryginał przekazuje się policji.
3. Jeżeli rodzice ucznia lub on sam znajduje się pod nadzorem kuratora sądowego, pedagog zobowiązany jest do poinformowania go o przeprowadzonej z uczniem rozmowie i podjętych działaniach.
4. Funkcjonariusz policji po przybyciu do szkoły rozmawia z pedagogiem. Rozmowa z uczniem przeprowadzona jest w siedzibie komisariatu policji w obecności tego samego pedagoga, który przyjął zgłoszenie od ucznia.
5. W zależności od poczynionych ustaleń funkcjonariusz policji nawiązuje kontakt telefoniczny z rodzinnym sędzią dyżurnym w celu ustalenia dalszego toku postępowania.

Spis nazwisk sędziów, dyżurów i numerów telefonów jest przekazywany przez Sąd rejonowy do wszystkich komisariatów policji na początku każdego roku kalendarzowego.

6. Funkcjonariusz policji podejmuje dalsze czynności sporządzając stosowną dokumentację.
7. W przypadku konieczności umieszczenia dziecka w zastępczej formie opieki funkcjonariusz policji wnioskuje o jego przyjęcie sporządzając pisemny wniosek.
8. Należy podjąć wszelkie działania, by dziecko do 10 roku życia zostało przyjęte przez pogotowie rodzinne, do 13 roku życia – przez grupę interwencyjną domu dziecka, a dziecko powyżej 13 roku życia – przez pogotowie opiekuńcze.
9. Informacje o wolnych miejscach w placówkach interwencyjnych dostępne są w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
10. Po zabezpieczeniu dziecka poprzez umieszczenie w placówce interwencyjnej funkcjonariusz policji zobowiązany jest do zawiadomienia rodziców dziecka (opiekunów prawnych).
11. Po sporządzeniu pisemnej informacji o stanie sprawy funkcjonariusz policji przekazuje ją właściwym instytucjom (sąd rodzinny, prokuratura).
12. Wszelkie czynności należy wykonywać z zachowaniem dyskrecji.

Opracowano na podstawie następujących aktów prawnych i wykonawczych:

- Ustawa o Pomocy Społecznej
- Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy
- Ustawa o Policji
- Ustawa o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich
- Krajowy Program Niedostosowaniu Społecznemu wśród Dzieci i Młodzieży,

VIII. Procedura postępowania w przypadku zgłoszenia się do szkoły po dziecko nietrzeźwego rodzica, niezdolnego w ocenie nauczyciela do sprawowania opieki nad dzieckiem.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia powstrzymuje rodzica przed wyjściem ze szkoły i prosi go o pomoc w skontaktowaniu się z innym członkiem rodziny, który będzie zdolny sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem.
- W przypadku trudności w skontaktowaniu się z inną osobą mogącą odebrać dziecko, dyrektor lub pedagog szkolny ma prawo zawiadomić policję.

- Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia zgłasza sytuację pedagogowi szkolnemu, który sporządza notatkę służbową.
- W przypadku powtarzania się takiej sytuacji pedagog szkolny zawiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich.

IX. Procedura postępowania w przypadku pobicia lub naruszenia godności osobistej dziecka (groźenie, napaść słowna) przez dorosłego.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

W przypadku gdy sprawcą jest obcy dorosły / inny rodzic:

- Nauczyciel który jest świadkiem zdarzenia lub otrzymał takie zgłoszenie, zabiera dziecko od dorosłego w bezpieczne miejsce i zapewnia mu opiekę
- Powiadamia o zdarzeniu dyrektora i wychowawcę poszkodowanego.
- W przypadku gdy doszło do fizycznej napaści na dziecko, dyrektor / pedagog szkolny wzywa lekarza do oceny stanu zdrowia dziecka, jeżeli istnieje taka konieczność.
- Wychowawca informuje rodziców dziecka o zdarzeniu.
- W przypadku napaści fizycznej dyrektor/pedagog w porozumieniu z rodzicami poszkodowanego powiadamia o zdarzeniu policję.

W przypadku gdy sprawcą jest rodzic dziecka/ prawny opiekun:

- Jeżeli sprawcą pobicia dziecka jest jego rodzic lub opiekun prawny, to psycholog/ pedagog szkolny przeprowadza rozmowę interwencyjną z rodzicem i sporządza notatkę służbową z rozmowy.
- W przypadku powtórzenia zdarzenia lub nasilenia zjawiska dyrektor/pedagog powiadamia policję lub Sąd Rodzinny.

X. Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenie na terenie szkoły.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog szkolny, itd.) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży) Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona

wyłącznie dla policji. Odmowa okazania torby wymaga zawiadomienia rodziców przez wychowawcę o uzyskanej informacji na temat palenia papierosów.

- W przypadku znalezienia papierosów nauczyciel zabezpiecza je.
- Przeprowadza rozmowę wstępną z uczniem (nauczyciel interweniujący), przekazuje sprawę wychowawcy klasowemu.
- Wychowawca rozmawia z uczniem o zdarzeniu.
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko. Przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczegółowego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic dziecka.
- W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- Wychowawca wpisuje punkty ujemne z zachowania w oparciu o przyjęte w WZO kryteria.

XI. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel / wychowawca ustala okoliczności kradzieży przez wychowanka.
- Zawiadamia o zdarzeniu pedagoga szkolnego.
- Prowadzi we współpracy z pedagogiem postępowanie wyjaśniające z zachowaniem nietykalności osobistej.
- Wzywa rodziców sprawcy. Po rozmowie sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisują rodzice.
- W oparciu o Statut Szkoły dyrektor wspólnie z wychowawcą ustala sankcje wobec ucznia i przekazuje rodzicom informację na temat wyciągniętych konsekwencji w stosunku do jego dziecka.
- Sprawca podejmuje zadośćuczynienie poszkodowanemu w kradzieży.
- Wychowawca wpisuje punkty ujemne z zachowania w oparciu o przyjęte w WZO kryteria

XII. Procedura postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcę czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.

1. Funkcjonariusz policji przedstawia dyrektorowi szkoły powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policja informuje dyrektora o przyczynie zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje wymienionego o przyczynach przybycia i czynnościach jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego lub opiekunów prawnych o wykonywanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły lub komisariatu policji celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i dostarcza ją do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor szkoły wyznacza nauczyciela lub pedagoga szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzone w szkole lub jednostce policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policijnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców i pedagoga szkolnego.

XIII. Procedura postępowania w przypadku przesłuchania przez policję nieletniego z zagrożonego demoralizacją i sprawcy czynu karalnego.

Podstawą prawną do przesłuchania nieletniego przez policję jest **Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich**. Z przepisów Ustawy wynika, że w każdym przypadku nieletniego należy przesłuchać w obecności rodziców lub opiekunów albo obrońcy nieletniego.

Jeżeli zapewnienie obecności tych osób przy przesłuchaniu nieletniego nie jest możliwe, należy wezwać nauczyciela, przedstawiciela Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie lub

przedstawiciela organizacji społecznej zainteresowanej sprawami wychowawczymi np. Komitetu Ochrony Praw Dziecka.

Przesłuchanie nieletniego bez udziału którejkolwiek z tych osób stanowi istotne naruszenie procedury i uzasadnia złożenie zażalenia

XIV. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy (cybermobbingu).

Cyberprzemoc – prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie i inne.

Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia w szkole konkretnych działań interwencyjnych. Aby interwencja była skuteczna, warto zadbać o następujące sprawy:

- Wprowadzić działania profilaktyczne w szkole – uświadamiające całej społeczności szkolnej (uczniom, rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły) zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.
- Opracować procedurę reagowania w szkole na zjawisko cyberprzemocy.
- Podejmować interwencję w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy(cybermobbingu)

Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc może pochodzić z różnych źródeł.

Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być :

- poszkodowany uczeń,
- rodzice,
- inni uczniowie – świadkowie zdarzenia,
- nauczyciele, anonimowe zawiadomienie o aktach cyberprzemocy (cybermobbingu).

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposób rozpowszechnienia, ustalenie sprawy, świadków zdarzenia. Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane.

- a) Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.

- b) Pedagog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
- c) Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- d) Warto zadbać o udział nauczyciela informatyki w procedurze interwencyjnej, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy cyberprzemocy (cybermobbingu).

3. Zabezpieczenie dowodów

- a) Wszelkie dowody cyberprzemocy (cybermobbingu) powinny zostać właściwie zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować:
  - datę i czas otrzymania materiału,
  - treść wiadomości,
  - dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
- b) Takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor i pedagog szkolny, rodzice, a wreszcie policja, jeśli doszło do złamania prawa.
- c) Na etapie zabezpieczania dowodów cyberprzemocy, jak również identyfikacji sprawcy warto korzystać z pomocy nauczyciela informatyki.

4. Analiza zdarzenia przy współudziale wychowawcy, pedagoga i dyrektora, podjęcie stosownych działań.

5. Działania wobec sprawcy przemocy, który jest uczniem szkoły:

- Powiadomienie policji lub sądu rodzinnego.
- Rozmowa pedagoga z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu, zobowiązanie ucznia do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci.
- Powiadomienie rodziców lub opiekuna prawnego sprawcy.
- Poinformowanie rodziców o dalszym postępowaniu i konsekwencjach wobec dziecka.
- Zawarcie kontraktu: wspólnie z rodzicami opracowanie projektu kontraktu dla dziecka określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.

- ✓ Zastosowanie konsekwencji regulaminowych zgodnie z WZO wobec ucznia.
- ✓ Stały monitoring sytuacji ucznia przez wychowawcę i pedagoga.
- ✓ Zapewnienie pomocy psychologiczno--pedagogicznej uczniowi-sprawcy na terenie szkoły bądź w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

Gdy sprawca jest nieznany :

- Przerwanie aktu cyberprzemocy (zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału).
- Powiadomienie policji lub sądu rodzinnego.

XV. Procedura postępowania w przypadku groźby zachowania autodestrukcyjnego (w tym zachowania samobójcze i ich zapowiedzi).

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń wykazuje skłonności samobójcze nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację lub własne spostrzeżenia wychowawcy, pedagogowi\psychologowi szkolnemu oraz dyrektorowi szkoły.
2. Wychowawca informuje o swoich spostrzeżeniach rodziców (prawnych opiekunów) ucznia. Wychowawca ma obowiązek posiadania pisemnego potwierdzenia, że informacja ta została przekazana rodzicom (prawnym opiekunom).
3. Każdy przypadek odmowy współpracy rodziców z pracownikami szkoły powinien być udokumentowany i poświadczony własnoręcznym podpisem rodziców.
4. Uczeń natychmiast zostaje skierowany na indywidualną rozmowę z psychologiem lub pedagogiem szkolnym.
5. Po dokonanej diagnozie pedagog/psycholog ustala metody postępowania z uczniem.
6. Pedagog/psycholog wskazuje rodzicom placówki zdrowia psychicznego prowadzące terapie.
7. Uczeń i jego rodzice pozostają w stałym kontakcie z pedagogiem i psychologiem.
8. Pedagog i psycholog ma obowiązek informować na bieżąco dyrektora o toku spraw.
9. W przypadku, gdy zły stan emocjonalny ucznia utrzymuje się a rodzice nie podejmują żadnych działań, dyrektor szkoły powiadamia o sytuacji ucznia Sąd Rodzinny.
10. Powyższe procedury obowiązują również, kiedy uczeń podejmował już próbę samobójczą

XVI. Procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w sytuacjach dokonania samobójstwa na terenie szkoły i poza nią

W przypadku uzyskania informacji o dokonaniu samobójstwa przez ucznia należy podjąć następujące kroki:

1. Pracownik szkoły informuje: Dyrektora szkoły, psychologa i pedagoga szkolnego.
2. Dyrektor szkoły:
  - ✓ powiadamia nauczycieli,
  - ✓ zawiesza zajęcia lekcyjne i organizuje pomoc psychologiczną dla uczniów (po uzgodnieniu z Kuratorium Oświaty),
  - ✓ zarządza monitorowanie stanu psychicznego uczniów ze szczególnym uwzględnieniem osób bezpośredniego kontaktu oraz blisko związanych emocjonalnie z denatem, zawiadamia: rodziców (prawnych opiekunów), Organ Prowadzący, Sąd Rodzinny, Policję.
3. Dyrektor szkoły jest jedyną osobą upoważnioną do kontaktu z mediami.
4. Uczniom wymienionym w punkcie 2 podp. 3 dyrektor zapewnia kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NIEPRZESTRZEGANIA PRZEZ UCZNIĄ REGULAMINU SZKOŁY

A. Procedury postępowania wobec ucznia w przypadku zachowań agresywnych (bójki, podleganie do bójek, zachowania niebezpieczne, stwarzające zagrożenie dla zdrowia własnego i innych, posiadanie niebezpiecznych przedmiotów i substancji, używanie ognia, zastraszanie, wymuszanie, wyzywanie, używanie wulgaryzmów, arogancki stosunek do kolegów i pracowników szkoły)

1. Rozmowa wyjaśniająca prowadzona przez nauczyciela przedmiotu i wychowawcę; ostrzeżenie przed sankcjami. Wspólne poszukiwanie sposobu naprawy sytuacji.
2. Rozmowa wyjaśniająca oraz udzielenie upomnienia przez wychowawcę klasy z wpisem punktów ujemnych do zeszytu uwag; powiadomienie rodziców/ prawnych opiekunów. Kolejny incydent skutkuje udzieleniem nagany przez dyrektora szkoły oraz wezwanie rodziców/prawnych opiekunów oraz wspólne ustalenie konsekwencji postępowania, np.:

- Zawieszenie udziału w dyskotekach itp.
  - Zawieszenie prawa do reprezentowania szkoły
  - Zawieszenie pełnienia funkcji
  - Obniżenie punktacji z zachowania
3. W porozumieniu z pedagogiem i psychologiem szkolnym zaproponowanie form wsparcia oraz podpisanie z dzieckiem i rodzicami kontraktu.
  4. W przypadku kolejnego zachowania agresywnego wezwanie rodziców/ prawnych opiekunów i poinformowanie o wyciągnięciu konsekwencji zgodnie ze Statutem Szkoły, w tym możliwości obniżenia zachowania do nagannego (bez względu na ilość punktów).
  5. W przypadku powtarzających się zachowań agresywnych, decyzją Rady Pedagogicznej, po zasięgnięciu opinii Zespołu Wychowawczo, dyscyplinarne przeniesienie ucznia do innej klasy oraz wezwanie i powiadomienie rodziców/ prawnych opiekunów.
  6. W przypadku braku efektów podjętych działań wystąpienie do Sądu Rodzinnego o rozpoznanie sytuacji rodzinnej ucznia lub zawiadomienie policji.
  7. W przypadku uporczywie powtarzających się zachowań agresywnych, stwarzających zagrożenie dla innych uczniów oraz niewydolności domu rodzinnego, wystąpienie do Kuratorium Oświaty z wnioskiem o przeniesienie do innej szkoły.

UWAGI KOŃCOWE

W każdym przypadku, gdy konflikt dotyczy agresora i ofiary, wychowawca - oprócz konsekwencji wobec agresora – zobowiązany jest do udzielenia wsparcia ofierze.

W zależności od stopnia zachowań agresywnych ucznia można ominąć kolejne kroki procedury i zastosować działania adekwatne do stopnia nieprzestrzegania przez ucznia regulaminu szkoły.

W przypadku rażącego naruszenia szkolnego prawa, sytuacji niebezpiecznych dla zdrowia i życia, zwołuje się Zespół Wychowawczy, który podejmuje odpowiednie kroki.

B. Procedury zwalniania ucznia oraz usprawiedliwiania nieobecności i spóźnień.

1. Każdą nieobecność ucznia na zajęciach szkolnych oraz każde spóźnienie usprawiedliwia rodzic/prawny opiekun wpisem do zeszytu korespondencji. Usprawiedliwienia pokazywane są wychowawcy na godzinie wychowawczej, nie później niż 7 dni od przyjścia do szkoły; usprawiedliwienie spóźnienia - najpóźniej następnego dnia.

2. O przewidywanej dłuższej niż 14 dni nieobecności ucznia (np. szpital, sanatorium, choroba przewlekła, sytuacja rodzinna) rodzice/prawni opiekunowie zobowiązani są powiadomić wychowawcę wcześniej, a nie po powrocie dziecka ze szkoły.
  3. W przypadku nieprzyniesienia przez ucznia usprawiedliwienia w terminie, nauczyciel przypomina o tym obowiązku uczniowi. W sytuacji braku reakcji telefonicznie informuje o tym rodziców/prawnych opiekunów.
  4. Zwolnienie ucznia z lekcji może nastąpić po pisemnej prośbie rodziców/prawnych opiekunów odnotowanej w zeszyte korespondencji. W przypadku braku pisemnej nauczyciel może zwolnić ucznia po telefonicznym potwierdzeniu.
- W przypadku samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku, wpisuje punkty ujemne z zachowania w oparciu o przyjęte w WZO kryteria. oraz niezwłocznie informuje o tym rodzica /prawnego opiekuna telefonicznie lub listem poleconym.

C. Procedury postępowania w sytuacji wagarów ucznia.

1. W przypadku nieprzyniesienia przez ucznia usprawiedliwienia w terminie, nauczyciel przypomina o tym obowiązku uczniowi. W sytuacji braku reakcji telefonicznie informuje o tym rodziców/prawnych opiekunów. W przypadku braku kontaktu telefonicznego – zawiadamia listem poleconym.
2. W razie stwierdzenia wagarów nauczyciel przeprowadza z uczniem rozmowę wyjaśniającą i wychowawczą, poucza o konsekwencjach, w tym obniżeniu punktów z zachowania.
3. W przypadku stwierdzenia kolejnych wagarów wychowawca wzywa rodziców/prawnych opiekunów i w obecności pedagoga przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami/prawnymi opiekunami. Wspólnie opracowuje się kontrakt, określa sposoby pomocy uczniowi oraz częstotliwość i rodzaj kontroli jego zachowania. Pedagog informuje dyrektora o podjętych krokach wychowawczych.

W przypadku braku kontaktu z rodzicami i braku reakcji na zawiadomienia i wezwania pedagoga z wychowawcą oraz w asyście policji udaje się do domu ucznia.

4. W przypadku braku poprawy sytuacji, dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami, ostrzegając o konsekwencjach prawnych.
5. W przypadku dalszego braku realizacji obowiązku szkolnego dyrektor wszczyna postępowanie administracyjne (powiadamia organ prowadzący szkołę) oraz powiadamia Sąd Rodzinny.

W sytuacji przedłużającej się absencji (14 dni) oraz braku telefonicznego kontaktu z rodzicami wychowawca listem poleconym wzywa rodzica do kontaktu ze szkołą w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka w szkole. Po upływie kolejnych 7 dni pedagog z wychowawcą oraz w asyście policji udaje się do domu ucznia i odnotowuje to w formie notatki służbowej. W przypadku braku kontaktu po upływie kolejnych 7 dni dyrektor powiadamia organ prowadzący szkołę oraz sąd rodzinny o nierealizowaniu przez ucznia obowiązku szkolnego.

6. Wychowawca systematycznie przekazuje pedagogowi wykaz uczniów, którzy mają nieusprawiedliwione nieobecności trwające co najmniej 14 dni.

D. Procedury postępowania wobec uczniów w przypadku używania telefonów komórkowych, mp3 i innych urządzeń elektronicznych.

1. W szkole w czasie lekcji i przerw obowiązuje zakaz używania telefonu komórkowego i innego sprzętu elektronicznego.
2. Telefon komórkowy może być użyty przez ucznia tylko w wyjątkowych sytuacjach losowych po konsultacji z nauczycielem i tylko w jego obecności.
3. W przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego bądź innego sprzętu elektronicznego nauczyciel upomina ucznia. Jeśli upomnienie nie skutkuje nauczyciel dokonuje wpisu do zeszytu uwag punktów ujemnych z zachowania w oparciu o przyjęte w WZO kryteria.

E. Procedury postępowania wobec uczniów w przypadku zniszczenia cudzej własności bądź mienia szkoły.

1. Rozmowa wyjaśniająca z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym bądź dyrektorem szkoły.
2. Powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji.
3. Naprawienie lub odkupienie zniszczonej rzeczy przez ucznia i jego rodziców/prawnych opiekunów w ciągu 7 dni od zaistniałej szkody bądź w terminie uzgodnionym przez zainteresowane strony.
4. W przypadku celowego i świadomego niszczenia cudzej własności nauczyciel wpisuje uczniowi punkty ujemne z zachowania zgodnie z przyjętymi w WZO kryteriami.

F. Procedura postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej ucznia lub pracownika szkoły.

W przypadku naruszenia przez nauczyciela godności osobistej ucznia, prowadzi się wewnątrzszkolne postępowanie wyjaśniające.

1. Dyrektor szkoły zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem, uczniem, rodzicem (prawnym opiekunem).
2. Włącza w rozmowę wyjaśniającą wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.
3. Po ustaleniu stanu faktycznego i stwierdzeniu, że nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, dyrektor ma prawo zastosować wobec nauczyciela konsekwencje w postaci:
  - upomnienia ustnego /przy pierwszym zdarzeniu/,
  - upomnienia pisemnego /przy powtórnym zdarzeniu/,
  - zawiadomienia rzecznika dyscyplinarnego.
4. Po czynnościach wyjaśniających, stwierdzających, że nie nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, postępowanie zostaje zakończone, o czym zostają poinformowani zainteresowani.
5. W przypadku ewidentnego naruszenia godności osobistej ucznia, dyrektor szkoły niezwłocznie wszczyna procedurę postępowania zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi bez prowadzenia wyżej przedstawionego postępowania.

W przypadku naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia prowadzi się wewnątrzszkolne postępowanie wyjaśniające.

1. Dyrektor szkoły zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem lub innym pracownikiem szkoły, uczniem rodzicem/prawnym opiekunem.
2. Włącza w rozmowę wyjaśniającą wychowawcę klasy i pedagoga.
3. Po ustaleniu stanu faktycznego i stwierdzeniu, że nastąpiło naruszenie godności osobistej pracownika szkoły, dyrektor ma prawo zastosować wobec ucznia konsekwencje przewidziane w Statucie Szkoły.
4. Po czynnościach wyjaśniających, stwierdzających, że nie nastąpiło naruszenie godności osobistej pracownika szkoły, postępowanie zostaje zakończone, o czym zostają poinformowani zainteresowani.

Jeżeli postępowanie wewnątrzszkolne potwierdza powtarzające się wielokrotnie naruszenie godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły, dyrektor ma prawo: wystąpić do

Policji – Wydziału ds Spraw Nieletnich lub Sądu Rodzinnego o rozpoznanie sytuacji rodzinnej ucznia.

G. Procedura postępowania w przypadku karnego przeniesienia do innej szkoły ucznia szkoły podstawowej.

1. Jeżeli uczeń, w stosunku do którego zostały wyczerpane wszystkie możliwe kary, a ten nadal dokonuje wykroczeń określonych w Statucie szkoły Rada Pedagogiczna szkoły może podjąć uchwałę o rozpoczęcie procedury karnego przeniesienia do innej szkoły
2. Decyzję w sprawie przeniesienia do innej szkoły podejmuje Łódzki Kurator Oświaty.
3. Podstawą wszczęcia postępowania jest sporządzenie notatki o zaistniałym zdarzeniu.
4. Dyrektor Zespołu Szkół, po otrzymaniu informacji i kwalifikacji danego czynu, zwołuje zebranie rady pedagogicznej.
5. Uczeń ma prawo wskazać swoich rzeczników obrony. Rzecznikami ucznia mogą być wychowawca klasy, szkolny pedagog. Uczeń może się również zwrócić o opinię do samorządu uczniowskiego.
6. Wychowawca ma obowiązek przedstawić radzie pedagogicznej pełną analizę postępowania ucznia jako członka społeczności szkolnej. Podczas przedstawiania analizy, wychowawca klasy zobowiązany jest zachować obiektywność. Wychowawca klasy informuje radę pedagogiczną o zastosowanych dotychczas środkach wychowawczych i dyscyplinujących, zastosowanych karach, rozmowach ostrzegawczych, ewentualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej itp.
7. Rada pedagogiczna w głosowaniu tajnym, po wnikliwym wysłuchaniu stron, podejmuje uchwałę dotyczącą danej sprawy.
8. Rada pedagogiczna powierza wykonanie uchwały dyrektorowi szkoły.
9. Dyrektor kieruje sprawę do Łódzkiego Kuratora Oświaty.
10. Decyzję o przeniesieniu ucznia odbierają i podpisują rodzice lub prawni opiekunowie.
11. Uczniowi przysługuje prawo do odwołania się od decyzji do organu wskazanego w pouczeniu zawartym w decyzji w terminie 14 dni od jej doręczenia.
12. W trakcie całego postępowania odwoławczego uczeń ma prawo uczęszczać na zajęcia do czasu otrzymania ostatecznej decyzji, chyba że decyzji tej nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

DZIAŁANIA ZAPOBIEGAWCZE

1. Procedura rozpoznawania środowiska ucznia.

1. Wymiana informacji na temat poszczególnych uczniów zachodzi między współdziałającymi osobami zatrudnionymi w szkole: dyrektorem szkoły, pedagogiem, nauczycielami, pracownikami biblioteki.
2. Na wniosek dyrektora szkoły informacje uzupełniają osoby zatrudnione poza szkołą, tj.: pracownicy GOPS, Komendy Policji, Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, kuratorzy sądowi.
3. Na podstawie uzyskanych informacji wychowawca sporządza wykaz uczniów:
  - a. zagrożonych demoralizacją,
  - b. trudnych wychowawczo,
  - c. z rodzin wielodzietnych,
  - d. z rodzin rozbitych, niepełnych.
4. W przypadku nagłego wystąpienia problemów ucznia szkoły pedagog szkoły po konsultacji z wychowawcą przeprowadza rozmowę z rodzicami na terenie szkoły w celu ustalenia przyczyn zmiany zachowania ucznia i podjęcia środków zaradczych.
5. W sytuacjach wyjątkowych wychowawca lub pedagog może przeprowadzić wywiad środowiskowy korzystając z asysty pracownika GOPS czy kuratora sądowego. W uzasadnionych przypadkach dyrektor wnioskuje o skierowanie spraw uczniów z rodzin zaniedbanych środowiskowo do Sądu Rodzinnego.

2. Procedury postępowania wobec ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji materialnej.

1. Wychowawca klasy na podstawie swoich obserwacji zgłasza do pedagoga szkolnego potrzebę pomocy uczniowi.
2. Pedagog analizuje sytuację ucznia na podstawie przeprowadzonych ankiet, wywiadów i rozmów z rodzicami.
3. Pedagog szkolny pomaga rodzicom w uzyskaniu pomocy z GOPS lub organizuje pomoc na miarę możliwości szkoły (bezpłatne obiady, zwolnienie, z niektórych opłat np. ubezpieczenie).

4. O udzieleniu możliwych form pomocy decyduje pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem i wychowawcą klasy.

3. Procedura postępowania w przypadku ucznia zdolnego.

1. Nauczyciel przedmiotu lub rodzic (prawny opiekun) pisze wniosek wraz z uzasadnieniem do dyrektora szkoły o indywidualny tok nauki przedmiotu, z którego uczeń uzyskuje wybitne wyniki nauczania.
2. Rada Pedagogiczna opiniuje wniosek.
3. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna na wniosek rodziców na podstawie przeprowadzonych badań psychologiczno - pedagogicznych wystawia opinię o uczniu ze wskazaniem do indywidualnego toku nauczania przedmiotu.
4. Dyrektor szkoły kieruje wniosek do organu prowadzącego.
5. Organ prowadzący opiniuje wniosek i przyznaje stosowne środki finansowe na prowadzenie indywidualnego toku nauczania z uczniem.
6. Nauczyciel przedmiotu realizuje z uczniem indywidualny program nauczania.

4. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń ma trudności w nauce.

1. Rodzice zgłaszają się na badania do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.
2. Nauczyciel języka polskiego wypisuje druk skierowania, jeśli w badaniu pośredniczy szkoła.
3. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna na podstawie przeprowadzonych badań wystawia opinię o uczniu ze wskazaniem zaleceń zgodnych ze stwierdzonymi dysfunkcjami.
4. Jeżeli rodzic dostarczy szkole opinię lub orzeczenie, są one umieszczane w teczce z dokumentacją Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej.
5. Nauczyciele mają obowiązek zapoznania się z opinią lub orzeczeniem i stosowania zaleceń w nich zawartych.
6. Pedagog szkolny i nauczyciele udzielają pomocy uczniom zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.

5. Procedura kierowania uczniów na zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze.

1. Na zajęcia uczniowie kierowani są na wniosek nauczyciela właściwych zajęć edukacyjnych.
2. Zajęcia prowadzone są przez nauczyciela właściwych zajęć edukacyjnych.

3. Uczeń może również uczestniczyć w zajęciach kompensacyjno- wyrównawczych prowadzonych przez pedagoga.
4. Udział ucznia w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych trwa do czasu zlikwidowania braków wynikających z podstawy programowej dla danego etapu edukacyjnego.
5. Za zgodą nauczyciela prowadzącego na zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze w wyjątkowych przypadkach mogą uczęszczać uczniowie, którzy z usprawiedliwionych powodów opuścili część zajęć edukacyjnych.

6. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń jest chory.

1. Lekarz specjalista wystawia dla rodziców diagnozę na piśmie ze wskazaniem nauczania indywidualnego na określony czas.
2. Wychowawca klasy pisze dla rodziców opinię o uczniu.
3. Rodzice piszą wniosek do Poradni Psychologiczno;Pedagogicznej dołączają do wniosku opinię lekarską i opinię wychowawcy klasy.
4. Zespół orzekający Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej wydaje orzeczenie o nauczaniu indywidualnym w domu chorego ucznia.
5. Dyrektor szkoły występuje z wnioskiem do organu prowadzącego o wydanie zgody na nauczanie indywidualne i przyznanie stosownych środków finansowych.
6. Wyznaczeni przez dyrektora szkoły nauczyciele realizują program nauczania przedmiotów w domu chorego ucznia.

PROCEDURA KONTAKTÓW Z RODZICAMI/PRAWNYMI OPIEKUNAMI

1. Miejscem kontaktów rodziców/prawnych opiekunów z nauczycielami jest szkoła, w szczególnych przypadkach dom ucznia.
2. Kontakty rodziców/prawnych opiekunów z nauczycielami odbywają się podczas spotkań z rodzicami i wywiadówek. Informacja o terminach zebrań czy innego rodzaju spotkań, a także spis dyżurów (konsultacji) nauczycieli podany jest na stronie internetowej szkoły, w e-dzienniku oraz na tablicach informacyjnych na terenie szkoły.
3. Spotkania odbywają się w formie:
  - ✓ Zebrań ogólnych z rodzicami
  - ✓ Wywiadówek

- ✓ Rozmów indywidualnych
  - ✓ Konsultacji
  - ✓ Spotkań w innych terminach zgodnie z potrzebami nauczycieli lub rodziców/prawnych opiekunów.
4. Rodzice/prawni opiekunowie mogą dodatkowo kontaktować się z nauczycielem telefonicznie lub pisemnie przez zeszyt korespondencji
  5. W trakcie prowadzonych zajęć szkolnych, a także w ramach dyżurów w czasie przerw nauczyciel nie może przyjmować rodziców/prawnych opiekunów.
  6. Miejscem kontaktów nauczycieli i rodziców/prawnych opiekunów są sale szkolne lub gabinety (pedagoga, logopedy). Informacji o uczniach nie udziela się telefonicznie (z wyjątkiem sytuacji wcześniej uzgodnionych).
  7. W sytuacjach uzasadnionych wychowawczo szkoła może wezwać rodziców/prawnych opiekunów w trybie pilnym za pośrednictwem zeszytu korespondencji, telefonicznie lub w formie pisemnej za pośrednictwem sekretariatu szkoły.
  8. Obecności rodziców/prawnych opiekunów na zebraniach potwierdza się podpisem w dzienniku.
  9. Każdorazowy ważny kontakt z rodzicami/prawnymi opiekunami wychowawca odnotowuje w dzienniku.
  10. Inne pisemne uzgodnienia między szkołą i rodzicami/prawnymi opiekunami (np. kontrakt) dołącza się do dokumentacji wychowawcy lub pedagoga szkolnego.
  11. Wszelkie uwagi, wnioski dotyczące pracy szkoły, ocen, zachowania ucznia, rodzice/prawni opiekunowie kierują w następującej kolejności do:
    - ✓ wychowawcy
    - ✓ nauczyciela przedmiotu
  - a w wyjątkowych przypadkach do:
    - ✓ Dyrektora Szkoły
    - ✓ Rady Pedagogicznej
    - ✓ organu nadzorującego szkołę.
  12. O problemach, wynikłych w trakcie kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami, wykraczającymi poza kompetencje wychowawcy, należy niezwłocznie poinformować dyrektora szkoły, który podejmuje interwencję.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW SZKOŁY W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

SYTUACJE KRYZYSOWE W SZKOLE - WYBRANE ZDARZENIA

- 1. Procedura postępowania w przypadku ewakuacji szkoły**
- 2. Procedura postępowania w przypadku pożaru w budynku szkoły**
- 3. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego**
- 4. Procedura kontaktowania się z mediami w sytuacjach kryzysowych**

1. Procedura postępowania w przypadku ewakuacji szkoły

1. Alarmowanie o zagrożeniach w budynku szkoły odbywa się w ramach wewnętrznego systemu alarmowania z wykorzystaniem dostępnych środków (dzwonek elektryczny, a w razie braku prądu dzwonek ręczny lub gwizdek).
2. W razie zagrożenia w budynku szkoły sygnałem alarmowym jest sygnał dźwiękowy, trzykrotny, krótki przerywany dźwięk dzwonka.
3. Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły.
4. Niezwłocznie powiadamia wszystkich przebywających na terenie szkoły za pomocą ustalonego sygnału.
5. Ewakuacja odbywa się zgodnie z opracowaną instrukcją organizacji i przebiegu ewakuacji.
6. Nauczyciel powinien uporządkować grupę w ten sposób, aby bezpośrednio za nim znajdowały się osoby najsłabsze fizycznie, grupę zamykają odpowiedzialni uczniowie, którzy mogą, w razie potrzeby, wesprzeć słabszych.
7. Nie należy bez potrzeby otwierać okien i drzwi.
8. Pomieszczenia opuszczane nie powinny być zamykane na klucz.
9. Po zakończeniu ewakuacji opiekun grupy zobowiązany jest do sprawdzenia listy obecności.
10. W razie podejrzenia, że ktoś mógł pozostać w strefie zagrożonej, należy powiadomić służby ratownicze.

2. Procedura postępowania w przypadku pożaru w budynku szkoły

1. W sytuacji zagrożenia pożarem należy zachować przede wszystkim spokój, ocenić sytuację i podjąć działania zgodnie z obowiązującymi procedurami.
2. Jeżeli zauważy się pożar lub otrzyma informację o pożarze, należy natychmiast zaalarmować wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem oraz Państwową Straż Pożarną lub zadzwonić pod numer alarmowy **112**.
3. Należy użyć ustalonego alarmu pożarowego sygnalizowanego przez dzwonek szkolny (3 krótkie dzwonki).
4. O zdarzeniu należy poinformować natychmiast dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
5. Należy bezzwłocznie przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku.

UWAGA!

Nie wolno gasić ognia, którego nie jest się w stanie opanować!

Nie gasi się wodą urządzeń pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych!

6. Dyrektor zarządza ewakuację ze strefy zagrożonej. ewakuacja odbywa się zgodnie z procedurami.
7. Do przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.
8. Wszyscy pracownicy muszą bezwzględnie podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
9. Dyrektor zleca pracownikowi wyłączenie dopływu gazu.
10. Jeżeli to możliwe, dyrektor poleca usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
11. Nie należy otwierać – bez wyraźnej potrzeby – drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem; dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
12. Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, należy zachować szczególną ostrożność.
13. Nie należy wchodzić do pomieszczeń objętych pożarem, lecz jeśli to konieczne wchodząc trzeba zachować szczególną ostrożność, w zadymieniu poruszać się w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność. Aby nie stracić orientacji należy poruszać się wzdłuż ścian, poręczy; usta zasłonić np. wilgotną chustką.
14. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie należy stosować się do ich poleceń.

15. Dowódcę przybyłych jednostek należy powiadomić o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.

3. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego

Wtargnięcie napastników do obiektu

1. Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
2. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu – zwiększa szansę ich przetrwania).
3. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
4. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
5. Staraj się uspokoić dzieci – zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
  - nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
  - nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.

UWAGA! Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.

8. Po zakończeniu akcji:
  - sprawdź obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek - o braku któregokolwiek dziecka poinformuj Policję,
  - nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
  - prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

Użycie broni palnej na terenie szkoły

W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:

1. Nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
2. Staraj się uspokoić dzieci.
3. Dopilnuj, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.

4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
5. O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

UWAGA! Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

Po opanowaniu sytuacji:

1. Upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),
2. Zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych
3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,
4. W przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania.
5. Zapewnij osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

Zagrożenie bombowe

Symptomy wystąpienia zagrożenia:

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

1. Zainteresowania i uwagi wymagają rzucające się w oczy lub nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku, samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w miejscach organizowania imprez i uroczystości.
2. Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.
3. O swoich spostrzeżeniach poinformuj dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję.

Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję, Urząd Gminy.
2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z procedurami
3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły.

Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.

4. Zawiadamiając policję dyrektor podaje następujące informacje:
  - rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot),
  - treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego;
  - numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
5. Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

1. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły.
2. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić szkołę

10. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

Jak zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”:

1. Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy zastosować się do poleceń policji.
2. Ciekawość może być niebezpieczna- należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę
3. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia zgodnie ze wskazaniami administratora budynku lub wskazaniami upoważnionych osób.

Informacja o podłożeniu bomby

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna:
  - słuchaj uważnie,
  - zapamiętaj jak najwięcej,
  - jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę – jeśli nie – spróbuj zapisywać informacje,
  - zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle,
  - nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki,
  - jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.
  - jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał, przekażesz ją Policji.
2. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych
3. Zaalarmuj dyrektora szkoły
4. Dyrektor informuje Delegaturę Łódzkiego Kuratorium Oświaty w Sieradzu.
5. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
6. Dyrektor zarządza ewakuację godnie z obowiązującą instrukcją
7. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
8. Wyłącz lub zleć pracownikowi wyłączenie dopływu prądu.
9. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.
10. W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym,
11. Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu,
12. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

1. Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.

UWAGA! Jeśli widzisz „bombę” to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

2. Zadzwoń pod jeden z merów alarmowych:

3. Zabezpiecz, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.

4. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!

5. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.

6. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.

7. Wyłącz lub zleć pracownikowi wyłączenie dopływu prądu.

8. Otwórz okna i drzwi.

9. Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.

10. Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).

11. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń

Po wybuchu bomby:

1. Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.

2. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.

4. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.

5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.

6. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

4. Procedura kontaktowania się z mediami w sytuacjach kryzysowych

Sytuacja kryzysowa jest skrajnym odejściem od normy, jest sensacją, którą to media są bardzo zainteresowane. Nie można ich lekceważyć, bo mają duży zasięg i dużą wiarygodność. Image szkoły jest przez to poważnie zagrożone.

1. Dyrektor sam kontaktuje się z mediami lub wyznacza osobę do kontaktu z mediami.

2. Nikt (poza Dyrekcją lub wskazana osobą) z członków rady pedagogicznej ani z pracowników szkoły nie udziela wywiadów.
3. Osoba kontaktująca się z mediami stosuje się do następujących wskazówek:
  - Mówi pierwsza o złych wiadomościach.
  - Jest absolutnie pewna faktów i stwierdzeń, które podaje.
  - Bezwzględnie zachowuje spójność przekazu, logikę i konsekwencję.
  - Nie upublicznia informacji dotyczących bezpieczeństwa, objętych tajemnicą.
  - Analizuje dane.
  - Nie snuje spekulacji, podejrzeń i nie stawia hipotez.
  - Reaguje błyskawicznie i zdecydowanie na plotki dementując je i wykazując ich fałsz lub głupotę.
  - Nie ujawnia nazwisk ofiar zanim nie dowie się o tym rodzina.
  - Zawsze wyraża troskę z powodu strat, cierpień, ofiar, zniszczeń, nawet gdyby były nieuniknione i najbardziej uzasadnione.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU WYCHOWAWCZO -PROFILAKTYCZNEGO

a) Organizacja zespołu klasowego:

- ✓ wybory samorządu klasowego,
- ✓ przydzielenie obowiązków w klasie,
- ✓ zapoznanie ze Statutem Szkoły.

b) Rozwój intelektualny ucznia:

- ✓ doskonalenie i rozwijanie umiejętności oraz zainteresowań uczniów,
- ✓ wdrażanie różnych metod uczenia się,
- ✓ doskonalenie umiejętności docierania do różnych źródeł informacji i ich krytycznego wykorzystywania,
- ✓ kontakt z biblioteką, upowszechnianie czytelnictwa, wzbogacenie słownictwa,
- ✓ kształcenie umiejętności twórczego myślenia.
- ✓ odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych

c) Rozwój emocjonalny ucznia:

- ✓ wdrażanie umiejętności interpersonalnych i zachowań asertywnych,
- ✓ wyrabianie umiejętności samooceny i sprawiedliwości w ocenie drugiego człowieka,
- ✓ rozwijanie wiary we własne siły.

- ✓ wychowanie do wartości

d) Rozwój społeczny ucznia:

- ✓ przygotowanie do współdziałania z ludźmi,
- ✓ kształtowanie właściwej oceny dóbr materialnych,
- ✓ kształtowanie postaw moralnych i patriotycznych,
- ✓ opieka nad uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze i posiadającymi opinie lub orzeczenia PPP,
- ✓ współpraca z dzielnicowym dotycząca sytuacji rodzinnej uczniów (przemoc, alkoholizm).

e) Rozwój zdrowotny ucznia:

- ✓ propagowanie zdrowego stylu życia
- ✓ bezpieczeństwo w Internecie
- ✓ uczenie dbałości o własne bezpieczeństwo i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w drodze do szkoły, szkole i miejscu praktyk,
- ✓ udział w imprezach sportowych,
- ✓ współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zakresie zapobiegania patologiom i uzależnieniom.

f) Doradztwo zawodowe:

- ✓ uświadamianie potrzeby kontynuacji nauki i podnoszenia kwalifikacji,
- ✓ przygotowywanie do podjęcia pracy bezpośrednio po zakończeniu nauki,
- ✓ samoocena słuszności dokonywanych wyborów,
- ✓ planowanie dalszego kształcenia i/lub drogi zawodowej,
- ✓ analizowanie ofert na rynku pracy,
- ✓ zapoznawanie z trendami na rynku pracy oraz zmiennością świata zawodów.

ZASADY EWALUACJI

Realizacja programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły odbywa się w ramach:

- ✓ zajęć prowadzonych przez wychowawców,
- ✓ zajęć prowadzonych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów
- ✓ zajęć z pedagogiem szkolnym

Program ten jest otwarty i może ulegać modyfikacji. Adresatami programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły są uczniowie, rodzice, dyrekcja szkoły, wychowawcy, pedagog oraz wszyscy nauczyciele. Corocznie będzie do niego opracowywany harmonogram, w którym

zostaną ujęte treści i działania do realizacji w odniesieniu do poszczególnych celów, osoby odpowiedzialne za realizację oraz terminarz.

Informacje o realizacji programu będą uzyskiwane poprzez:

- ✓ obserwację i ocenę zachowań uczniów
- ✓ rozmowy z uczniami
- ✓ konsultacje i zebrania z rodzicami
- ✓ sondaż wśród nauczycieli

Ewaluacji programu dokona zespół powołany przez dyrektora szkoły w formie sprawozdania za dany rok szkolny.

Na podstawie rocznego planu pracy wychowawczo - profilaktycznej szkoły, wychowawca z udziałem uczniów planuje zadania wychowawcze dla klasy na dany rok szkolny. Zadania wychowawcze w klasie realizują wszyscy nauczyciele uczący w danej klasie.

Program wychowawczo - profilaktyczny opracował zespół w składzie:

Blandyna Ciszewska –koordynator
Marek Wójcik
Lidia Witkowska
Marek Czapiński

Procedury postępowania interwencyjnego i zapobiegawczego dotyczące zachowania w szkole w sytuacjach szczególnych opracował zespół do spraw bezpieczeństwa.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Branżowej I stopnia w Widawie:

- przyjęto do realizacji przez Radę Pedagogiczną w dniu .....
- przyjęto uchwałą Rady Rodziców w dniu .....

Rada Rodziców

Rada pedagogiczna